

Újra kitört a „kulturkampf”

A Frankfurter Allgemeine Zeitung értékelése az Orbán-kormányról

Magyarországon ismét kitört a végzetes „kulturkampf”, amely egyszer, a század elején már szétszakította az országot. A polgári-nemzeti kormány, mindenekelőtt pedig Orbán Viktor kormányfő általános, immár a kulturálpolitikára is kiterjedő leszámolást kezdett – állapította meg pénteki elemzésében a Frankfurter Allgemeine Zeitung.

A befolyásos német konzervatív napilap Martonyi János külügyminiszter bonni látogatására, a magyar–német fórum bonni tanácskozásainak nyitányára időzítette terjedelmes írását. Mathias Rüb budapesti tudósító megmagyarázza olvasóinak: a kulturharc a nemzeti beállítottságú népiesek és a kozmopolita-liberális urbánusok között zajlik.

A lap a „kulturkampf” eddigi áldozatai között felsorolja a Nemzeti Színházat, a Kurírt, a Magyar Narancsot, az '56-os és a Politikatörténeti Intézetet, valamint a jövő évi frankfurti könyvkiállításon való magyar bemutatkozás előkészületeit. Utóbbival kapcsolatban a többi között megállapítja: az új kormány az elődje által összeállított szerző- és könyvlistát megváltoztatta. Most inkább a korábbi századokat reprezentáló írókat kívánja szerepeltetni, nem pedig a nem-

zetközileg elismert magyar kortárs szerzőket, mint Dalos György, Eörsi István, Esterházy Péter, Kertész Imre, Konrád György, Nádas Péter vagy Petri György, akik mindannyian az urbánus irányzathoz tartoznak.

Rüb említést tesz arról is, hogy Göncz Árpád „született” jelöltje lehetne a kiállítás megnyitójának, mert nemcsak messze a legnépszerűbb politikus, hanem író, műfordító és egykori „disszidens” is. Am mivel két ízben is az SZDSZ jelöltjeként választották államfővé, nem illik az új politikai színskálába. A feltételezések szerint Orbán maga mondja majd el a megnyitóbeszédet Frankfurtban.

Sok budapesti értelmiségit meglep és aggaszt a könyvvizsgálói köntösben elő-

vezetett világnézeti leszámolás – véli Rüb. Véleménye szerint a politika színteréről a kultúrára is áterjedt vitában nem kevesebbről van szó, mint Magyarország irányválasztásáról a századfordulón.

A tudósító szerint a két álláspont kibékítése lenne az egyetlen értelmes megoldás, ám ez egyelőre elképzelhetetlen. Ehelyett olyan hangok hallhatók, amelyek aggodalomra adnak okot – írja Rüb. Emlékeztet Lezsák Sándor október 23-i beszédére a fővárost a szovjet páncélosokhoz hasonlóan megszálló bevásárlóközpontokról, valamint hogy a politikus szerint a kommunista ideológia most a globalizálódásról folyó beszédek mögött búvik meg.

L. P.

Mi, New York környékén tanító magyar származású egyetemi tanárok, megrendüléssel vettük tudomásul, hogy a magyar kormánykoalíció két nemzetközileg is elismert történettudományi intézetnek a munkáját kívánja ellehetetleníteni. Az '56-os Intézet és a Politikatörténeti Intézet kiadványai és kutatóinak munkái a történetírás palettáját színesítik. Félő, hogy elhallgattatásuk a magyar historiográfiát hivatalos történetírássá fogja lealacsonyítani. Aláírók: István Deák (Columbia University), Susan Glanz (St. John's University), Nicholas Kolumbán (Raritan Valley Community College), Károly Nagy (Middlesex County College), Ivan Sanders (Columbia University), Gábor Vermes (Rutgers University), Peter Pastor (Montclair University).